

नेपाल गजेट

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, वैशाख २३ गते २०२० साल

श्री ५ को सरकार

उद्योग वाणिज्य मन्त्रालय

श्री ५ को सरकारले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको खनिज पदार्थ नियमहरू, २०१६ सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

नेपाल खानी ऐन, २०१३ को दफा ४ र दफा ५ ले दिएको अधिकार र त्यस सम्बन्धमा प्राप्त अरु सबै अधिकारको प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले यी नियमहरू बनाएकोछः-

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (१) यी नियमहरूको नाम "जंगी खनिज पदार्थ नियमहरू, २०१६" रहेको छ ।

(२) यी नियमहरू तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछन् ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमहरूमा:-

(क) "ऐन" भन्नाले नेपाल खानी ऐन, २०१३ सम्मन्तु पर्दछ,

(ख) "जंगी" खनिज पदार्थ भन्नाले यूरेनियम, थोरियम, रेडियम, टेट्रोस, कलवियम, बेरिय र श्री ५ को सरकारले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिएको अरु कुनै खनिज पदार्थको मुख्य तत्वको रूपमा रहेको पदार्थलाई समेत जनाउँछ,

(१५)

६९
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- (ग) "निकासी" भन्नाले नेपाल अधिराज्यभित्रबाट बाहिर निकासी गर्न काम सम्झनु पर्दछ ,
- (घ) "पैठारी" भन्नाले नेपाल अधिराज्य बाहिरबाट भित्र पैठारी गर्ने काम सम्झनु पर्दछ ,
- (ङ) "कुनै जंगी खनिज पदार्थको सम्बन्धमा" "खोज तलास" भन्नाले सो खनिज पदार्थ खोजी जाँच पडताल गर्ने कामलाई समेत जनाउँछ ,
- (च) "कुनै जंगी खनिज पदार्थको सम्बन्धमा खानी खोल्ने" भन्नाले खोज तलास गरेको खानीबाट सो खनिज पदार्थ झिकने कामलाई समेत जनाउँछ ,
- (छ) "अनुमतिपत्र" भन्नाले यी नियमहरू अन्तर्गत श्री ५ को सरकार, खानी विभागबाट दिइएको अनुमतिपत्र सम्झनु पर्दछ ।

३. जंगी खनिज पदार्थको काम गनमा नियन्त्रण:- अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति बाहेक अरु कुनै व्यक्तिले कुनै जंगी खनिज पदार्थ प्रतिशोधन गर्ने वा निकासी वा पैठारी गर्ने काम गन वा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति बाहेक अरु कुनै व्यक्तिसंग कुनै जंगी खनिज पदार्थ खरीद विक्री गर्ने, वा लिने दिने काम गर्नु हुंदैन ।
४. जंगी खनिज पदार्थको सम्बन्धमा आदेश दिने अधिकार:- श्री ५ को सरकार खानी विभागले सामान्य रूपमा जंगी खनिज पदार्थको उत्पादक, संरक्षक, वा धनीहरूलाई नेपाल गजेटमा प्रकाशित आदेशद्वारा वा कुनै खास जंगी खनिज पदार्थको र कुनै खास उत्पादक, संरक्षक वा धनीलाई लिखित आदेश जारी गरी सोही आदेशमा तोकिएको जंगी खनिज पदार्थ तोकिएको समयभित्र तोकिएको व्यक्ति वा अधिकारीलाई विक्री गर्ने, बुझाइदिन, हस्तान्तरण गर्न वा जिम्मा दिन, निर्देश दिन सक्नेछ र सो बमोजिम गर्नु गराउनु सम्बन्धित उपरोक्त व्यक्तिहरूको कर्तव्य हुनेछ ।
५. जंगी खनिज पदार्थको काम गर्ने सम्बन्धमा शर्तहरू तोक्ने अधिकार:- श्री ५ को सरकार खानी विभागले नेपाल गजेटमा सूचना प्रकाशित गरी कुनै जंगी खनिज पदार्थको खरीद विक्री वा निकासी पैठारी गर्ने व्यक्तिले त्यसको न्यूनतम परिमाण, ग्रेड, र मोलको सम्बन्धमा पालन गर्नुपर्ने शर्तहरू तोक्न सक्नेछ र त्यसरी तोकिएका शर्तहरू उल्लंघन गरी कसैले कुनै जंगी खनिज पदार्थ खरीद विक्री गर्ने वा निकासी पैठारी गर्न हुंदैन ।
६. जंगी खनिज पदार्थहरूको नमूना लिने र जाँच गर्दाको:- जंगी खनिज पदार्थहरू विक्री वितरण गर्ने वा निकासी गर्नेको निमित्त सो पदार्थहरूको यी नियमहरू बमोजिम हुनुपर्ने ग्रेड पता लगाउन नमूना लिने, र जाँच गर्ने काम र अरु जंगी खनिज

पदार्थ सम्बन्धमा गरिने परीक्षण, विश्लेषण, प्रयोग, र अनुसन्धानको काम एक सुयोग्य केमेष्टिको रेखदेखमा श्री ५ को सरकार, खानी विभागको खनिज अनुसन्धान-शालामा गरे गराएको मात्र प्रमाणित मानिनेछ ।

७. इनाम तथा पारितोषिक दिने सिफारिश:- जंगी खनिज पदार्थहरूको खोज तलास तथा विकास गर्ने कामलाई प्रोत्साहनको रूपमा श्री ५ को सरकार, खानी विभागले यस्ता खनिज पदार्थहरू पत्ता लगाउने वा विकास गर्ने काममा विशेष योगदान दिने व्यक्तिहरूलाई उचित देखेकोमा इनाम तथा पारितोषिक दिन श्री ५ को सरकारमा सिफारिश गर्न सक्नेछ ।
८. खनिज ठेक (संशोधन र एकिकरण) नियमहरू, २०१८ लागू हुने:- श्री ५ को सरकारले ऐनको दफा ८ अन्तर्गत अर्को व्यवस्था गरेमा बाहेक कुनै जंगी खनिज पदार्थको खोज तलास गर्ने र त्यसको खानी खन्ने ठेक्काका सम्बन्धमा पनि खनिज ठेक (संशोधन र एकिकरण) नियमहरू, २०१८ लागू हुनेछन् ।
९. दण्ड सजाय:- कुनै व्यक्तिले देहायको कुनै कसूर गरेमा त्यस्तो प्रत्येक कसूर बापत निजलाई बढीमा तीन वर्षसम्म कैद वा ने. रु. तीन हजारसम्म जरिवाना गर्न वा दुवै सजाय हुनेछ:-

- (क) नियम ८ उल्लंघन गरी कुनै जंगी खनिज पदार्थको खनिज सम्बन्धमा ऐन र "खनिज (संशोधन र एकिकरण) नियमहरू, २०१८" बमोजिम अनुमतिपत्र वा ठेक्काको अधिकार बिना त्यस्तो खनिज पदार्थको खोज तलास गरेमा वा खानी खनेमा, वा
- (ख) नियम ३ उल्लंघन गरी कुनै जंगी खनिज पदार्थ प्रतिशोधन, निकासी पैठारी खरीद बिक्री वा लिने दिने काम गरेमा, वा
- (ग) नियम ४ अन्तर्गत श्री ५ को सरकारले दिएको कुनै आदेश उल्लंघन गरेमा, वा
- (घ) नियम ५ अन्तर्गत श्री ५ को सरकारले तोकिदिएको शर्त उल्लंघन गरी जंगी खनिजपदार्थको काम गरेमा ।

आशाले-

कृष्णबम मल्ल

श्री ५ को सरकारको सचिव,

उद्योग वाणिज्य मन्त्रालय ।

६३

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

६६

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।